

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 23 Września r. s. 1829 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Dodatek nadzwyczajny
do Nru 72 Gazety Odesskiej.
Odessa dnia 9 września.

O godzinie 10tej zrana.

Wystrzały działowe ze wszystkich okrętów, znajdujących się teraz w porcie, obwieściły nam przybycie z *Burgasu*, lugra wojennego, *Szyrokiego*, na którym znajduje się Adjutant bokowy Cesarza Jegomości, Półkownik *Czewkin*, który przybył z głównej kwatery z doniesieniem Cesarzowi Jegomości, o zawarciu pokoju z *Turkami* w *Adrianopolu*, dnia 2go teraźniejszego miesiąca września.

Odessa dnia 7 września.

Od dnia 4 do 7, weszło do portu naszego z portów zdobytych 11ście statków, przez skarb zafraktowanych.

— Z zadowoleniem powtarzamy, iż miasto nasze znajduje się w pomyślnym stanie zdrowia, i dla tego zwierzchność uznaje za rzecz podobną, przywrócenie w niem komunikacji między mieszkańcami, z pewnym ograniczeniem, które zawarte jest w oddzielnym ogłoszeniu. W okolicach takżół wszystko jest spokojnym. Zawczora we wsi *Tatarce*, zachorował matka chłopczyka, który, dwoma przed tym tygodniami, umarł z zarazy, i była przez dni prawie 20 w kordonie; ale medycy, którzy z tamtąd wczora powrócili, dali zapewnienie, iż nie ma na sobie żadnych znaków podejrzanym. Pomimo to jednak, z rozkazu zwierzchności, oddzielono ją, dla ostróżności, od wszelkiego związku z mieszkańcami *Kujalnika* i *Usatowych chutorów*, którzy dnia 3, weszli do swych domów zdrowi, ale zostają w kordonie jeszcze na dni 12ście. Bezpośrednią nad nimi czynność poruczonego Rzeczywistemu Radcy Staun, Baronowi *Frank*, który, tygodniami trzema przed tem, dobrowolnie podjął się wejść z nimi do obozu i teraz zostaje w kordonie, do zupełnego upłynienia terminu kwarantanny.

Wszyscy zarażeni, którzy pozostali w kwarantannie czasowej, w domu *Prochorowa*, zostali przeniesieni do kwarantanny portowej. (*J.d'Odes.*)

DONIESIENIA OD WOYSKA.

Wyjatek z Dziennika działań wojennych 2giej Armii, od dnia 22 do 30 sierpnia.
(z Ruskiego Inwalida).

Dnia 22 sierpnia. Dowodzący 3cim korpusem pieszym donosi, że poruczone jemu woyska, dnia 18, z obozu pod wsią *Madardą*, przeszły na nową pozycję, między rzeczkami: *Strażą* a *Bukładzą*, w nocy zaś, z dnia 18 na 19, rozpoczęte zostały roboty oblężenia przed twierdzą *Szumłą*.

Tegoż dnia 22, z obozu pod miastem *Adrianopolem* wystąpiły następujące woyska:

Dywizyon półku charkowskiego ułanów, z dwoma działami konnej rotę N. 28go, pod wodzą Półkownika *Anrepa*, wyszedł do wsi *Charmanły*, dla zatamowania zamieszek, które się tam zdarzyły z niezgody mieszkańców.

Drugi tegoż półku dywizyon z dwoma działami konnymi, pod wodzą Podpółkownika *Dica*, poszedł zając *Uziun-Kiupriu*.

Półk smoleński ułanów z dwoma działami,

pod maszarnictwem Podpółkownika *Dombrowy*, ruszył ku miastu *Demotyko*; kurlandzki zaś półk ułanów z trzema działami, pod dowództwem Jenerał-Majora *Szeremietjewa*, poszedł lewym brzegiem rzeki *Marycy*, drogą do *Trojanopola*.

Dnia 24 sierpnia. Wysłany do miasta *Enos*, w celu otworzenia komunikacji z eskadrą Wiceadmirała Hrabiego *Heydena*, Jenerał-major *Sivers* donosi, że z oddziałem swoim, złożonym: z 4go półku buchskiego ułanów, 4ch dział artylleryi konnej i 25ciu Kozaków, dnia 22 sierpnia, przybył do miasta *Demotyko*, którego mieszkańców znaleziono uzbrojonych; dlatego, przybytemu tam, nazajutrz, ze swoim oddziałem, Jenerał-majorowi *Szeremietjewemu* dawszy rozkaz rozbroić ich, ruszył sam dalej z poruczonemi sobie woyskami.

Dla wzmocnienia wyprawy przeciw miastu *Enos*, przeznaczono oddziałowi Jenerał-majora *Szeremietjewa* zająć *Trojanopol*; lecz, gdy punkt ten znaleziono za niedogodny ku utrzymaniu komunikacji z miastem *Enos*, przepisano mu było rozłożyć się w mieście *Ipsalu*.

Dnia 25 sierpnia. Woyska 6go korpusu pieszego, które się znajdowały w obozie pod miastem *Adrianopolem*, wyszły na drogę do *Lule-Burgasu*.

Dnia 26 sierpnia. Admirał *Greig* uwiadamia, iż twierdza *Midya*, dnia 17 zrana, zajęta została przez 50 maytków, wysadzonych z 5ciu iolów, którzy byli wzmocnieni 3ma rotami 23go półku strzelców.

Jenerał-porucznik *Krassowski* donosi, że dnia 20, w nocy, nieprzyjaciel większą część woysk swoich zebrał w tyle jednej z przodowych fortyfikacyi szumlańskich, przeciw której odbywają się roboty oblężenia i miał już atakować je przed świtem; ale, gdy teży chwili uczynione były przez Kozaków dwa napady fałszywe, zatrwożeni tem Turcy, oczekując szturm, rozprowadzili woyska po fortyfikacyach i rozwinięli mocny ogień. W dniach: 20 i 21, odbyte zostały śledzenia na drogach: do *Razgradu* i *Eski-Stambułu*, co posłużyło do większego ścięśnienia garnizonu w twierdzy, a wyszukanie, uczynione przez Kozaków w nocy, z dnia 21 na 22, około przodowych fortyfikacyi, skłoniło nieprzyjaciela do zaniechania zamiaru względem napadu na nasze roboty oblężenia i zastąpiło ukończenie założonej paralleli.

Woyska 6go korpusu pieszego, dnia tego wyszedłszy z wioski *Gawsa*, przybyły na nocleg do *Eski-Baba*. Jenerał-major *Begidow*, z półkami kozackimi: *Iljina* i *Czernuszkina*, zajął miasto *Lule-Burgas*.

Dnia 27 sierpnia. W dniu tym Jenerał-major *Begidow*, z poruczonemi sobie woyskami zdążył do *Karystranu*, gdzie też rozłożył się na nocleg, a woyska 6go korpusu pieszego przyszły do miasta *Lule-Burgasu*.

Dnia 28 sierpnia. Jenerał-adjutant Hrabia *Palen* donosi, że z woyskami 2go korpusu pieszego, rozłożonemi w obozie blisko miasta *Kirklissy*, dnia 24go, wyruszył i przybył w dniu następnym (25go sierpnia), w nocy, do miasta *Wizy*.

Jenerał-Porucznik *Krassowski* donosi, że roboty oblężenia pod twierdzą *Szumłą* idą z wielkim pośpiechem, pomimo tegoż ognia, którym sypie nieprzyjaciel z dział fortyfikacyi przodowych. W nocy, z dnia 22go na 23ci, półk tam-

howski pieszy, który zastąpił te roboty, bagnetem wyparował nieprzyjaciela z lożamentów, zrobionych przed fortyfikacyami atakowanymi.

DO JEGO CESARSKIEJ MOŚCI.

*Dowódcy naczelnego zgromadzenia Armii,
Generał-adjutanta, Hrabia Dybi-
cza-Zabalkańskiego*

R a p p o r t.

Cheąc otworzyć komunikacyą z flotą WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI, pod naczelnictwem Wice-admirała, Hrabiego *Heydena*, znajdującą się na *Archipelagu*, wystąpił jeden półk ułanów bucharskich, ze 4ma działami rotę konną N. 27go i z 25cią Kozaków, do miasta *Enos*, po którego zajęciu oraz przybyciu, za daniem wiadomego hasła, do brzegu któregośkolwiek krążącego statku, rossyjskiego, Adjutant mój, Rotmistrz Gwardyi, *Muchanow*, powinien był popłynąć na nim i wręczyć depeşe, przesłannemu postać Wice-admirałowi, Hrabemu *Heydenowi*. Oddział ten znajdował się pod naczelnictwem Jenerał-majora *Siversa*. Lby go wzmocnić i komunikacyą z *Adrianopolem* uczynić dogodniejszą, wystąpił także jeden półk 4tej dywizyi ułanów, do miasta *Ipsalu*, a drugi do miasta *Demotyko*, każdy z dwoma działami rotę konną N. 28go.

Teraz Jenerał-major *Sivers* donosi: że, w czasie postępowania jego ku miastu *Enos*, spotykany był we wszystkich wioskach i miasteczkach przez mieszkańców, z oświadczeniem szczerzej chęci pokoju; że wszędzie broń jego oddawano bez najmniejszego sprzeciwiania się; że oraz oddział wojsk tureckich, zebrany przez Baszę Saloniki, a dowodzony przez jego syna, w liczbie 1500 żołnierzy, w zamiarze zajęcia cytadeli w *Enos*, dowiedziawszy się o szybkim wojsk rossyjskich dążeniu ku temu punktowi, częścią rozbiegł się, a częścią ruszył ku *Stambulowi*, przez miasto *Keszan*, ścigany przez tegoż Jenerał-majora *Siversa* i rozproszony; przy czem wzięto 50 jeńców. Lecz, po przybyciu pod *Enos*, Jenerał-major *Sivers* dowiedział się, iż tameczny *Ajan* statecznie postanowił bronić się w cytadeli, zmusił mieszkańców opuścić swoje domy, uzbroił ich i zakazał *Grakom* wychodzić na spotkanie oddziału wojsk WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI. Jenerał-major *Sivers*, nie tracąc czasu, zamierzył wezwać go do kapitulacyi. Dnia 25 t. m., przybył ku *Enos* i natychmiast wystąpił officera sztabu jenerałnego dla układania się, sam zaś, korzystając z tej chwili, uczynił rozpoznanie miasta i cytadeli. Te znalazł nader przygodną do obrony: stała na wysokim i spadzistym górze, otoczona murem, w niektórych miejscach mającym wysokości sążni 15, a tak grubym, iż nie można działami polowemi zrobić w nim wyłomu; brama tylko jedna, a prowadzi doń wązka i kręta ulica miasta, utrudniająca przypuszczenie szturm. Baterye, zrobione na wieżach cytadeli, zastawione są armatami.

Officer sztabu jenerałnego, wysłany dla układów, powróciwszy oznajmił, że *Ajan* zgodził się poddać cytadellę i miasto, ale przytem dołączył dwa punkta, których nie mógł officer przyjąć. Dostrzeżono, iż *Ajan* chce tylko pozyskać czas, spodziewając się otrzymać posiłek; z tém wszystkiem, dał słowo, że nazajutrz, zrana, sam przybędzie do obozu Jenerał-majora *Siversa*, w celu skończenia układów. Za nastaniem nocy trudno było co przedsięwziąć przeciwko nieprzyjacielowi.

Jenerał-major *Sivers*, widząc nazajutrz, iż *Ajan* nie przybywa, postanowił obejść twierdzę od strony wschodniej: zajął górę, z której mógł granatami zadać wielką szkodę nieprzyjacielowi, który się zamknął w cytadeli; a w razie bezskuteczności tego środka, zamierzył do bramy szturm przypuścić z ułanami zespieszonymi, których uzbroił odebranymi na drodze u Turków karabinami.

Ajan, postrzegłszy poruszenie oddziału i widząc determinacyą Rossyan, przyjechał do Jene-

rał-Majora *Siversa*, a przekonawszy się, że szturm zagraża, poddał cytadellę i miasto, którego mieszkańcy zostali natychmiast rozbrojeni.

Trofeami, nabytymi przez oddział wojsk WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI, w czasie zajęcia *Enos*, jest: 25 dział wielkiego kalibru, z których jednaście spiżowych, oraz 29 dział małego kalibru; nadto, 60 beczutek prochu i 2,000 kul armatnych i granat.

Klucze i chorągiew miasta *Enos*, przysłane mi przez Jenerał-Majora *Siversa*, mam szczęście nayspododaniej złożyć u stóp WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI.

Adjutant mój, Rotmistrz gwardyi, *Muchanow*, jest już wysłany z *Enos*, na przybyłym tam brygu *Telemak*, do Wice-Admirała Hrabiego *Heydena*, z danemi odemnie depeszami.

Mam szczęście donieść o tém WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI.

Oryginał podpisał: Jenerał-Adjutant, Hrabia *Dybiecz Zabalkański*.

Dnia 30 sierpnia 1829.

Miasto *Adrianopol*.

Sankt-Petersburg dnia 12 września.

(Journal de St. Petersburg.)

Przez rozkaz dzienny, pod dniem 5 t. m., CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mianować Swoimi Adjutantami: Porucznika *Buturlina*, 1go adjutanta półku kawaler-gardów, i kapitana półku gwardyi ułanów, *Xięcia Urussowa*, adjutanta przy Jenerał-adjutancie Jenerale *Kisielewie* szym, dowódcy korpusu kawalerji rezerwowej.

— Towarzystwo opieki więźniów nie dawno zdało sprawę ze swoich czynności, od dnia 20 kwietnia do 22 sierpnia, co do wykupu uwięzionych za długi. Summa ofiar, które zebrano na ten przedmiot w przeciągu tego czasu, wynosiła 2595 rubli. Za te pieniądze wykupiono jedenastu aresztantów, mających długu do 4251 rub. i 50 kop.; gdy uwięzieni z ich wierzycieli darowali resztę.

— We wtorek, dnia 10 t. m., w obecności NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA, wśród wystrzałów z armat na okrętach eskadry gwardyi, uszykowanych na *Newie*, spuszczone z warsztatu admirałicyi okręt liniowy *Brienne*, o 74 działach. Okręt ten, zbudowany przez Półkownika inżynierów *Stoki*, został powierzony dowództwu kapitana 1szej rangi, *Kordukowa*. Naczelnik sztabu głównego morskiego, Minister morski i Jenerał-Intendent tego departamentu, oraz wielka liczba widzów znajdowała się na tej interesującej ceremonii.

— Przez Najwyższy rozkaz pod dniem 24 przeszłego czerwca, włościanina wioski *Sosny*, w powiecie Mezeńskim, *Jana Krapuwina*, oraz włościanina wioski *Koydy* w okręgu Archangielskim, *Dymitra Matygina*, za okazaną przez nich pomoc misji duchownej w nawracaniu Samojedów do religii prawowiernej, nagrodzono medalami srebrnemi na wstędze orderu s. Włodzimierza.

(G. S. P.)

— Wychowawcy, którzy wyszli officerami z korpusów: paziów 1go i 2go pawłowskiego, dnia 4 września, w obecności P. Głównego Dyrektora korpusów: paziów i kadetów, oraz P. Dyrektorów, sztabu i ober-officerów wspomnianych korpusów, w cerkwi 1go korpusu kadetów, wykonali przysięgę na rangi *Najmilszemu* w imię im nadane. Zaraz potem, nauczyciel religii CESARSKIEGO Liceum carsko-sielskiego, doktor teologii, protjerer, *J. S. Koczetow*, miał bardzo piękną mowę, w której, powinszowawszy młodym officerom, w nader czułych wyrażeniach, dawał im poznać sposób, jakim powinni służyć w zawodzie honoru i sławy, a przez to zostać godnymi sługami *Trenu i synami Ojczyzny*. Potem tenże protjerer, wespół z innymi nauczycielami religii i dykonami założył wojskowo-naukowych, zaniosł do Pana Zastępów dziękczynne modły, za zdrowie Jego CESARSKIEJ MOŚCI i całego NAJJAŚNIEJSZEGO DOMU, oraz za szczęśliwe ukończenie wychowania nowo wyszłych na officerów. (P. P.)

— Przybyli do tutejszej stolicy: dnia 7 września, z miasteczka *Kurtowian*, Naczelnik sztabu korpusu komunikacji dróg, Jenerał-Major *Waręncow*; dnia 8, z *Moskwy*, odstawny Radca *Tayny Motezanow*; z *Tweru*, odstawny Jenerał-Major *Durnow*; dnia 9, z gubernii inflantskiej, odstawny Jenerał-Major, Hrabia *de Mendoza-Butelli*. Wyjechali: dnia 7 września, do Moskwy, Senator *Szter*; dnia 10 września, do *Nowey-Ladogi*, liczący się w artylleryi Jenerał-Major *Merlin* iszy, dnia 11, do *Brześcia-Litewskiego*, odstawny Jenerał-Major *Sablukow*. (G. S. P.).

Kronsztadt dnia 7 września.

Dnia 3 t. m. o godzinie 11 zrana, okręt holenderski, *Marya Petronella*, szypier *Marcin Deber*, płynąc z *Oporto* do tutejszego portu, trafili na rafę podwodną bliskie wyspy *Seckara* i napelnili się wodą; na pomoc wysłano do niego dwa statki przewozowe. (J. d. S. P.).

K o w e l.

Dnia 27 sierpnia, o godzinie 10 wnoy, JRY CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKA KSIĘŻNA HELENA PAWEŁOWNA, w pożądanym zdrowiu, przybyła do miasta *Kowla* i raczyła przenocować w domu Honorowniczego *Kowelskiego*, Kapitana *Liszewskiego*; dnia 28, o godzinie 10 zrana, szczęśliwie udała się w dalszą drogę do miasteczka *Tulczyna*, w gubernii podolskiej, traktem do miasta *Lucka*.

Twierdza Władikaukaz dnia 10 sierpnia.

Dnia tego był tu przejazdem sławny poeta nasz, A. S. *Puszkina*. Przyjechał do nas z *Arzerum*, i nazajutrz udał się dalej, w zamiarze znalezienia się u wód mineralnych kaukaskich, a potem, przez *Mozdok* i *Kizlar* uda się do *Astrachania*. (P. P.).

G R E C Y A.

(z Gazety Warszawskiej).

Przychód Grecyi.

Od stycznia 1828 do 30 kwietnia 1829.

Dochody krajowe	8,539,969	P. t.
Kapitały banku narodow:	2,054,660	—
Zdobyte morskie	233,414	—
Wierzytelności rządowe	455,845	—
Kapitały przez Prezesa zaliczone	1,706,576	—
Subsydyja Francuzkie	8,255,000	—
Subsydyja Rosyjskie	4,383,200	—

Razem 25,618,664 P. t.

Wydatki Grecyi w czasie wyżej określonym.

Wojsko i flota	18,647,214	P. t.
Rozmaite zakłady dla służby publicznej	684,505	—
Płaca urzędników i administracya	1,879,864	—
Procent banku narodowego	38,779	—
Dom sierot z ich ubraniem	666,508	—
Jatmużny i żywność dla ubogich	356,880	—
Zaliczenia wierzycielom rządowym	281,771	—
Zaległości dzierżawców rządowych	658,948	—
Lordowi <i>Cochrane</i>	159,510	—
Austryackiemu Kontr-Admirałowi za zdobycie morskie	115,831	—
Gotowizna w skarbie	2,129,022	—

Winniśmy tu namienić:

1) Że oprócz otrzymanych już zasiłków pieniężnych od Króla Francuzkiego, Monarcha ten dać chce jeszcze od 1 kwietnia 1829 miesięcznie po 100,000 franków na potrzeby i organizacyę regularnego wojska Greckiego; że wojsko wyprawy Francuzkiej zostawiło nam również konie i inne materiały wojenne, które z zaległych i nieopłaconych subsydjow mają być zapłacone; nakoniec, że Baron *Rouen* zawiadomił nas niedawno, iż wkrótce na rachunek zaległych subsydjow złoży rządowi Greckiemu 500,000 franków.

2) Że z rozkazu N. CESARZA Rosyjskiego otrzymaliśmy przed kilkoma tygodniami wezwanie na milion rubli. Poślano je do *Neapolu* dla spieniężenia i oczekujemy tych pieniędzy.

3) Że w summie 1,706,576 piastrow, któreśmy wydali na wystawienie i kosztu domu sierot, oraz na wiele innych robot publicznych, przez które tysiące ubogich na chleb zarabiało, jest około 900,000 piastrow, które nam powierzyli wspaniałomyślni przyjaciele Greków. Reszta 800,000 piastrow wraz z sumą 212,000, którąśmy jeszcze przed przybyciem naszym do Grecyi na wspomnienie wojska Zachodnio-Greckiego poślali, jest resztą naszego majątku, którąśmy wówczas mogli rozrządzić.

Dobroczyńcom Grecyi zdamy obazernieyszą sprawę z użycia pieniędzy, które nam powierzyli. Widzicie stan małych dochodów naszych, i zarazem możecie zmierzyć ogromną pracę, jakiej się podjąć musicie, jeśli chcecie postawić skarb w możności spłacenia zobowiązań narodu i opędzenia naykonieczniejszych potrzeb. Dołożyliśmy wszelkiej pilności, ażeby wam przysporzyć dochodów; uwiadomę was o wszelkich krokach moich do Dworów sprzymierzonych w celu zaciągnięcia pożyczki 60 milionów franków pod ich protekcyą. Czytać będziecie korespondencye w tej mierze i powożmiecie takie, jak ja, nadzieje.

W ogólności pragniemy, ażebyście w terażniejszym, trudnym, położeniu radzili się Mocarstw sprzymierzonych i wszystkich cywilizowanych ludów. Łącząc przeszłość z terażniejszością, łatwo natraficie na właściwe środki postawienia narodu nayodpowiedniey przysztemu losowi, jaki mu przeznaczyła Opatrzność Wszechmocnego. My sami możemy się przyłożyć do tego dzieła tylko szlachetnością, którą nas przenika świętość naszej sprawy, oraz czystość i umiarkowanie zasad, których się trzymać będziemy, ażeby wspierać tę świętą sprawę naszą.

Układy rozpoczęły się. Jeśli stosownie do traktatu Londyńskiego dla należenia do nich będziemy wezwani, wypadnie wam opatrzyć rząd potrzebą państwową. Możecie już naradzać się nad tą sprawą, jako dokładnie objaśnieni z przełożonych wam pism urzędowych, które nie pozwalają wątpić o planie pacyfikacyynym, w naradach Londyńskich przyjętym.

Jeszcze raz powtarzamy: naprzód zapytajcie się waszego serca, weźcie na rozważenie uczucie waszych obowiązków i nie wątpcie o sprawiedliwości Monarchów sprzymierzonych. Powtóre, zastanówcie uwagę nad wewnętrzną administracyą, i połączwszy głos wasz z moim zdaniem, które wam w przedmiocie tym wynurzyłem, będziecie mogli osądzić, że nie podobna jest urządzić ją przez prawa konstytucyjne i stałe, dopóki nie rozstrzygnie się stanowczo los Grecyi. Może będziecie mieli pobudki, potwierdzić aż do czasu owej epoki, dalsze trwanie systemu tymczasowego, z tém zastrzeżeniem, ażeby rząd otoczony nową radą wewnątrz utrzymać i ustalać mógł porządek i spokojność, przedsiębrać z pożytkiem rewizyą praw konstytucyjnych i wszystko to, czego szczególnie wymaga honor, sprawiedliwość, roztropna przezorność i doręczność. Do tej samej kategorii należą środki, tyjące się skarbowości i publicznego kredytu, oraz długu zagranicznego i wynagrodzeń, słusznie należących się obywatelom, którzy Grecyi poświęcili majątki, i zapłat przyobiecanych na zgromadzeniach narodowych w *Astros*, *Epidaurze* i *Trezenie* tym uboższemu i walecznemu, którzy przelewali krew za oyczyznę, i w ogólności nakoniec, zasilenie należących się od rządu z jednej strony leżącym w zwaliskach miastom, z drugiej szanownemu i nieszczęśliwemu stanowi włósciańskiemu.

Ażeby się w tém wszystkiem pożytecznie rozczynać, potrzeba czasu lub objaśnień zagranicznych, których nam nie dostaje, oraz krajowych objaśnień, które starannie będziemy zgromadzali. Wszakże dokonacie połowy dzieła, jeśli już dzisiaj uchwalicie zasady i podstawy, podług których rząd z radami swemi trudnić się ma każdą odnogą tych ważnych przedmiotów. Ale dzieło to, wtenczas dopiero będzie dokonane, gdy powtórnie się zgromadzicie, ażeby poznać czynności rzą-

du i stanowczo naradzać się nad projektami, które wam przełożę. Ten plan gdy przyymiecie, odpowiadać będzie rząd na zasadach, przez was uchwalonych, Mocarstwu Europejskim, ile razy iść będzie o transakcye, z traktatem Londyńskim związek mające. — Wszelako transakcye wtenczas dopiero będą naród obowiązujące, gdy przez was zostaną zatwierdzone. Toż samo mówimy o prawach konstytucyjnych; będą one stanowione po dojrzałej rozwadze i namysle, a od was zależeć będzie ich potwierdzenie. Nakoniec, oznaczycie także zasady i formy, podług których wszystkie inne sprawy mają być uporządkowane, aż do zwołania nowego zgromadzenia narodowego. Tymczasem przed zamknięciem teraźniejszego, łącznie ubiegać się będziecie, aby być organem, przez który naród dzięki zasługom i losom narodów kierujący Opatrzności Boskiej, oraz wdzięczność wypurza Dostojnym dobroczyńcom swoim, Monarchom sprzymierzonym, ich Admiralom, wyprawie morskiej, jej sławnym dowódcom i przyjaciółom Greków, którzy przez liczne i nieustanne dzieła miłosierne, oraz wielkie usiłowania, życzliwość swoją Grecji okazali.

Wyłożywszy wszystko otwarcie i szczerze, wypełniłem, Mości Panowie, obowiązek mój względem narodu. Od niego mając sobie powierzony pierwszy urząd, mam się za szczęśliwego, że mu resztę do moich moży poświęcić, szczególnie, jeśli mi wypadło, jak pragnę, służyć oyczyźnie, jako najprostszemu obywateli. Tym sposobem mógłbym też skutecznie dowieść Grekom, ile czują za ponowione dowody ich zaufania. — W *Argos* dnia 23 lipca 1829.

Prezes J. A. Capodistrias.

ANGLIA.

Londyn dnia 10 września.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Pan *Stratford-Canning* i Adwokat Generalny Królewski mieli czynność w wydziale spraw zagranicznych, gdzie także Posel Austriacki i sprawujący interes Francuzkie naradzali się z Hrabia *Aberdeen*. Tegoż dnia wyprawiono gońca z listami do Posła naszego w *Stambule*, oraz do dowódcy floty naszej na morzu śródziemnym i do Lorda Naczelnego Kommissarza wysp Jońskich.

Donoszą z *Plymouth*, iż Admirat Hrabia *Northesk* wywiesi banderę swoją na okręcie *St. Vincent*, który jest przysposobiony do żeglugi.

— Dnia 11 —

Tutejsza *Gazeta Standard* donosi, iż nastatkach przy brzegach zaciągano maytków do floty na morzu Śródziemnym.

Według doniesień z *Kartageny* pod dniem 22 lipca, *Boliwar* był w *Quito*, i miano nadzieję pokoju, gdyż Jenerał *Gamarra* objął dowództwo nad wojskiem Peruwiańskim, na miejscu Jenerała *Lamar*.

Jedna z gazet wychodzących w *Nowym-Yorku* pisze: „Listy z *Bagoty* zapewniają, iż *Boliwar* zezwolił, aby był koronowanym na Cesarza Kolumbijskiego, i że odbywają się układy z pewnym gabinetem europejskim, celem przeznaczania Xiążęcia z pewnej rodziny panującej Europejskiej na następcę *Boliwara*. Słychać, iż w Europie robią już koronę dla *Boliwara*. Wiadomość ta zasługuje tyle na wiarę, ile następująca: Mniemają, iż Xiążę *Chartres*, który zaślubił *Donę Maryę*, będzie przeznaczony na następcę tronu Brezyljskiego.”

FRANCYA.

Paryż dnia 10 września.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Dziś przede Mszą ś. pracował Król Jmć z Biskupem Hermopolitańskim, a po Mszy ś. odprawiła

Pozwolono drukować. Zpołecenia Jm. Litewskiego Wojennego Gubernatora. Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radea Stanu i Kowaler.

w Drukarni Rodakeyi.

się rada Ministrów, na której Xiążę *Delfin* był obecny.

Wychodzący w *Tulonie* Dziennik *Aviso de la Mediterranée* odwołuje wiadomość, którą dawniej umieścił, o zdjęciu bandery Admiralskiej na okręcie *Conquérant*, i dodaje, że *Pan de Rigny* wkrótce zapewne na tym okręcie popłynie znówu na morze.

Hrabia *Daru* umarł, nie w tutejszej stolicy, lecz w majątności swojej *Becheville* blisko *Meulun*. Ciało jego zostanie sprowadzone do *Paryża* i pochowane w kościele ś. *Tomasza z Akwinu*, gdy najstarszy syn nieboszczyka, znajdujący się w *Wietz*, przybędzie do tutejszej stolicy.

Czytamy w *Indicateur de Bordeaux*: „Pokazywano nam list z *Turynu*, datowany dnia 28 sierpnia, który zawiera, co następuje: „Krajowcy w posiadłościach angielskich w *Indjach* podnieśli bunt, i ogłosili się niepodległymi. Mianowali jednego z pomiędzy siebie naczelnikiem dla kierowania ich przedsięwzięciem.”

Powszechna rada departamentu *Sekwany* zakończyła swoje posiedzenia; tak ona, jako też rady departamentów *Lot* i *Aube* nie przyjęli wniosku, aby uchwalono adres powinszowania teraźniejszemu Ministrom. Jest rzeczą godną uwagi, iż między członkami głosującymi przeciw wnioskowi, byli Deputowani prawego środka, a nawet prawej strony.

List z *Les Cayes* na wyspie *Hayti* pod d. 8 czerwca donosi, iż tam niecierpliwie oczekiwanego zatwierdzenia traktatu handlowego z Francją, co jeśli nie nastąpiło, w tym razie, życie Francuzów znajdujących się na wyspie *Hayti*, byłoby w wielkiem niebezpieczeństwie, zwłaszcza że teraz już rząd tutejszy okazuje względem nich surowość.

— Dnia 12 —

Wczora pracował Król Jmć kolejno z Ministrami spraw zagranicznych i spraw wewnętrznych.

Dziennik *Konstytucjonista* twierdzi, iż wkrótce zaylą odmianę w Ministerium naszym.

Xiążna *Berry* ma wkrótce powrócić z *Dieppe* do tutejszej stolicy. Mniemają, iż w końcu bieżącego miesiąca uda się na południową granicę kraju, dla widzenia się tam z Najjaśniejszym Oycem swoim i siostrą, przyszłą Królową hiszpańską, jadącymi do *Madrytu*. Słychać, iż Król neapolitański wracając z Hiszpanii, zwiedzi w miesiącu grudniu stolicę tutejszą.

HISZPANIA.

Madryt dnia 1 września.

Słychać, iż Pan *Zea Bermudez*, Posel nasz w *Londynie*, przysłał rządowi naszemu udzieloną sobie przez Xięcia *Wellingtona* wiadomość, w której ma być wymieniona pewna liczba Impudratów, Indefinidów, Ilimitadów, a nawet byłych oficerów wojska wiary, którzy łącznie z konstytucyjnymi Emigrantami w *Londynie*, zamierzają zrobić rewolucją na półwyspie. (G. W).

TURCYA.

Od granic tureckich 1 września.

List z *Korfu* pod dniem 29 sierpnia wyraża: „Słychać, iż rząd angielski cofnął swoje oświadczone przez Pana *Gordon*, nieuznania blokady brzegów tureckich, którą Prezes Grecji postanowił, iż teraz nie już nie przeszkadza wykonywaniu tej blokady ze strony Greków.” (Gaz. W).

PRENUMERATA.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca października, zaczyna się prenumerata na ostatni kwartał roku tego, na *Gazetę Kurjera Litewskiego*. Cena zwyczajna, srebrem rubli 2 i kopiejek 25.